

N° 21.

Sestdeenä, 22. Mai (3. Juni)

1871.

Malja par gaddu 1 rubl.

R a h d i t a j s.

Celshjemmes sinnaß. No Rihgas: pah karra-iskrahdschannu. No Pehterburgas: pah jauno rekruschu buhschannu. No Moskawas: pah turrenes Bahzeeschu meera swehtkeem. No Odeffas: pah karru ar Tschihweescheem. No Mogilewas: pah ahrprachtigu fadefinaschanoß.

Ahrjemmes sinnaß. No Bahzjemmes: Meera kontrotte ar Frantfcheem. No Bairreeschu wälses: lattolu fapulje. No Franzijas: Parihje uswarreta. No Londones: Pöblu'dumpinecku waddonu fapreeschanoß. No Rumaniyas: Rumanija meers. No Greekijas: lehnisch dobdahß us reischannu.

Saunataß sinnaß. Par fchigganeem. Latweescheem un winnu draugeem. Peeraugi, lam tizzi. Latwistk lai atflann dseemas! Grahmatu sinna. Lab-bibas un zittu prezzu tirgus.

Peelittumä. Tschiggans. 50 pahru rihtstes.

Celshjemmes sinnaß.

No Rihgas. Tè kahds kungs, Eppmann wahrda, pee Wehrmanna dahrsa ihpafchi usbuhwetä ehkä israhda tahß leelahß kaufchanahß pagahjuschá Bahzu un Frantfchu karrä, lo zaur ffunstigahm glahsehm til labbi warr redseht, itt kà tepat preekschá tas wißs notiktu. Tèpat arr israhda wezzo Jerusalemi, kahda ta bijuse Kristus laikä.

No Pehterburgas. Daudsina, ka ta wißsaugstaki apstiprinata kommissionone, lam jafagabda liltumi preeksch tahß jaunus karra-deenesta buhschanas, taggad dibbinajohht paschu to deenesta laiku, prohti, zil ilgi jadeen, lai arween buhtu labba derriga armija un atkal lai par dauds zilwekus newaijadsigä wißsè pa ilgi ne-atrautu winnu dshwes-kahrtas darbam un amatam. Til tabt jau effohht notaisihts, ka wißs deenesta laiks buhschohht 15 gaddi, no ka 7 gaddi japaleek ihstena deenesta. Til tas wehl ne-effohht no-

spreests, zil gaddus no scheem 7 eelsh frontas jadeen un kad us nesinnamu laiku warr atlaist. Leelata daffa konferenzes beedru grihbhoht us to nolikt 6 gaddus un ta masaka daffa 4 gaddus. Dohma, ka komissione schinni leetä tohs sribhdes gaddus dalischohht un noliktshohht 5.

No Moskawas raksta, ka 8tä Mai arri turrenes Bahzeeschi ar leelu gohdu noswehtijuschi fawas tautas uswarreschanas-swehtkus. Augstais Kungs un Keisers laipnigi scho swehtku turrenannu winneem nowehlejis un tadeht arri ewangeliskä Pehtera-Bahwila basnizä fapulzejuschees lihds 2000 zilweki us pateizibas dseesmahm un Deewa-flaweschannu. Mahzitajs sawä spreddiki klauftajus pamahzijis, ka Deewam pateizohht par til leelu schelastibu, waijagoht ar grehtu noscheloschannu un pasemmoschanoß pah to no Deewa peeschkirtu uswarreschannu preezatees. Wißsa ta deena tilkuse pawaddita ar fluffu un gohdigu preeku. Gan tè newarrejuschi ne lo manniht no tahda branguma, kà Nujorkä tohs uswarreschanas-swehtkus fwinnejuschi, bet arri nefas naw bijis mannams no ta eenaida un flaudibas, kas Bihrike Bahzeescheem tohs preekus isjauza.

No Odeffas. Is Widdus-Alfijas sinno, ka tur Kreewu armijas fataisotees us karru prett Tschihweescheem. Saldati mehginajotees ar jaunus mohdes teizamahm flintehm un leelgabbaleem schaut. Dschisakä — kas irr rohbeschu pilssehta Tschylendas deenwiddus puffè — Kreewu karra-pulki lassotees kohpā un no Drenburgas aisgahjuschi pulli, lam Tschihweescheem japaleek wirsä un t. pr. Sau reisu reischannu schee Nisrohbeschneeki, Tschihweeschi, muhschu koloni-

jas tai puffè spaida un tahm meeru nedohd, — ta pehz muhsejeem, kas ar labbu deesgan isdarboju-schees pee meera tilt, nu ja-eesahl us zittadu wihst few meeru sagahdabt. — Bucharas emiram arr effoht mas meera: tur effoht parteja, kas gribboht, lai wihsch ar Kreewiju karru eesahl un lai pasaudetas pilssehtas nemmoht atpakkat, — zittadi schee no wiinna atrittischoht, padohschotees zittam waldineekam un t. pr. Entirs Kreewijas spehku pasihdams, nemas us to nodohmajoht, ar to kibbeltees un tadeht tur nu leela fajulshana.

No Mogilewas gubernijas raksta ta: Metahht no Dowskas kahda apprezzeta semneeze ar sawu 7 gaddus wezzu meitanu patte fadedsinajusehs us fahrta, kahbus 200 woi 300 sohstus no bruggeta leelzeffa. Wiinna bijuse no Swonez zeema turriku wezzaku behrns un ne ilgi preeksch sawa galla, ta la fajulshana prahta ar diwahm deedelneezehm sagahjusehs un ar schahm lohpa no Swonez zeema aisgahjuse, teikdama, ka eeschoht us nahburgu zeema. Bet kad tahs kahdas 3 werstes no zeema bij aisgahjusehs, tad israkka bedri un tur wirsu krahwa fahrta, pee ka tahm trihs deenas isgahja. Ta semneeze no-gehrba few un behrnam wiffas drehbes un apwilla baltus kreffus, un kad fahrts jau degga, tad preeksch eesweeda to behrnu tur eelscha un pehz patte lehza pakkat. Pee schahs breefmigas zeremonijas ta feewa un tahs deedelneezes turreja wasku swezzes rohta un skaitija daschadus pahstarus. Kad wifs bij pabeigts, tas abbas tahs feewas greefahs atpakkat us zeema, pahrneffa tehnam nelaitas sweizinaschanu un isstahstija wiffu, kas notizzis, nemas nedohmadamas, ka tas bijis breefmigs zur liffumeem aisleegts darbs. — Schi negantiba agraki jau Sibirijas puffè effoht iszehlusehs no kahdeem prahta fajulshaneem tizzibas grohsitajeem un tee tahdi daschurais pa simteem lohpa fadedsinajusehs. Behdeja reisa pahr tahdu notiffumu stana nahluse 1849ta gadda no Permes gubernijas, kur 18 zilweki paschi tihfchi fadedsinajusehs.

Ahrsemmes sinas.

No Wahzsemmes. Meera kontrakte ar Frantscheem, kas 21ma Mai parastita no Wahzsemmes un Franzijas meera-derretajeem, taggad arri no paschahm abbu semnju waldischanahm apstiprinata. Wahzeeschi sawu wahzu walloda sarastitu un apstiprinatu kontrakti nodewuschi Frantscheem un schee atkal sawu Frantschu walloda sarastitu un apstiprinatu nodewuschi Wahzeescheem. Schinnis kontraktès jeb protokolès sarastihstis wifs tas, la meeru norunajuschi, zit skahdes atlihdsinashanas jamaksa, kur weenai un ohtra semmei taggad rohbeschas un t. pr. Lai Deews ween dohd, ka schis meers zilwezibai par laimi un swehtibu ilgi pastahwetu.

No Baireeschu walstes. Te tas strihdis stary teem ta nosaukteem wezz-kattokeem un stary pahwesta nemaldibas bausli arween eet leelumà. Brihnums

ween, ka waldischanu no sawas puffes schinni leeta wehl ne ko nedarra, nedohdabs ne us weenu, nedf us ohtru puffi un stahw tibri kluffi. Tadeht tad nu preesteri un biskapi strahda pehz sawa prahta un islaisch pawehleschanas itt la wiinneem wiffa warra buhtu rohta. Minchenes erzbiskaps nosazzijis, ka wiffi tee, kas stahwoht pretti pahwesta nemaldibas bauslim, effoht par netizzigeem jeb fezzereem turrami un kad tee pamahzishanas nepeenemmoht, tad effoht istumjami no wiffeem sakramenteem; tohs newarohht peenem par laulibas leezineekem, nedf par kuhmeem. Teem, kas tai prettoschanahs grahmata sawu wahrdu eerastijuschi, wajagohht wiffmasaf diweem kristigeem leezineekem klahht effoht sawai maldischanai atfazzihht un ja tee to nedarroht, tad la zeetfirdigi konzibles prettineeki tee no basnizas draudses iszlehdami un kad tee nomirst, tad kristiga kapsehta netauschoht tohs paglabbaht. — Tomehr wiffas schahdas fluddinaschanas un draudeschanas mas ko palihdschoht; prettineeku rahdotees jo deenas wairaf un tee pa waffaras-swehtkeem leelas sapulzes noturrejuschi. Taggad wiinni wifs-wairaf turrotees pretti tam nemaldibas bauslim, bet kad leelaka pulka pagehreschoht, ka kattofu tizzibai buhs isstaidrotai tilt no wiffeem teem leekeem puttelteem, kas pa teem gaddu simteneem tai peelippuschi, tad trohknis iszelschotees gan leelaks, bet isstaidroschanai tad arri janoteekoht x. — Tai pascha waffaras-swehtu sapulze Minchenè kahds professoris Michelis wahrda turrejis spehzigu runnu, peerahdidams, kahdu elka-deewibu pahwests un biskapi gribboht kattofu draudses eewest, preeksch la ihsten tizzigeem effoht jakaunahs. Bits professors, Huber wahrda, rahdijis preekscha papihra strihpu, ko kahda klosteri atraddis un ar ko gribboht peerahdiht, zit garfch Kungs Jesus Kristus bijis un eestahstihst, ka schahds papihrs pasargajoht no wiffa kauna. Gent pilssehta Jesuiti pahrdewuschi simststuhlstoschas puddeles sw. Sgnazius uhdena, kam effoht kahds spehks, ka darba-strahdneeks, kam pelna truhst, to uhdeni dserdams, tuhlin dabbujoht palihdsibu.

No Franzijas. „Giropas Wahbele irr krittuse!“ ta taggad dserdam laudis runnajoht. La jauka pilssehta, kur katris, kas ween eespehja, skrehja pasaulès brihnumus un jaukumus skattitees, ta taggad sawu brangumu un skaitumu saudejuse un pa dalkai guft pelnds. Parihse, ta leela waldineeze, kas pasauli mahzija, la tai jadanzo un jagehrbjahs, ta sawa leela lepniba un pahrgalwiba wairs ne pahr ko nebehdaja un ir paschu Deewu aisleedsa, un tadeht nu wiinnai notikka pehz teem wahrdeem, ka lepnis prahts ne-effoht tahht no pohsta. Wiinnas mehrs arri weenreis palikka pilns un nu nepalihdsjeja neko, ka paschi cenaidneeki wiinnu schehloja un tauptija, — wiinnas paschas behrni tai to pohstu peewedda — bes kahdas wajadsibas, — skaidri tihfcha prahta ween, tadeht, ka wiinnas sohda laiks bij klahht.

— Ar Parihneeku dumpofchanohs nu weenreis pagallam, waldischanai Parihse attal rohka, — bet lahda ta taggad isslattahs! Tullerijas, jeb pascha keisera pils guff pelnös un täpat arr dauds zittas pillis, teefu-nammi un basnizas lihds ar wiffahm wezzu- un scho laitu skunstes leetahm un dahrgahm mantahm, — Parihse wiffas eelas ar affinihm no schkeestas; lahds 50,000 lihkus usgahjuschi nam-mös un pagrabös, starp kurreem dauds seewischlas un behrni. Saffa, ka neweenu no agrakajahm dumpofchanahm newarroht schai taggadejai peelihdsnabt, jo schoreis pa warru trakti un neschehligi strahdahts. Dumpineeku waddoni redsedami, ka wiinu warra pee galla un ka preesch winneem wairs nekahda glahb-schana naw, tihdschi aisdedsinajuschchi wiffas tahs staltas pillis un lepnohs nammus, un kahwuschchi wiffus wangneelus nobst un lahds, fo turrejuschi par kiblahm, tä, ka mas ween no winneem waldischanas farra-wihri paspehjuschi dshwus isglahbt. Arri Parihses erzbiskapu tee noschahwaschi un wehl daschus zittus preesterus. Tad ar faweem pulkeem gahjuschi waldischanas farra-spehskam pretti un lihds pehdejam breefmigi kahwuschees. Waldischanas farra-wihreem gan peetehts, til tohs netaupiht, fo ar farra-eerohtscheem rohka jateef, bet tee sawä atreeschahanahs karstumä nelo ne-effoht wehrä listuschchi un strahdajuschchi täpat lä wiinu prettineeki. Tad nu gan warr sa-prast, lä te affinis pluhduschas. Kahds dumpineeku waddons, redsedams, ka wairs zauri newarroht tift, sohlijis padohtees, lai til apsohloht wiinu un winna pulku ar farra-wihru gohdu zauri laist un lai wiffseem peedohdohht; bet kad to naw wis sohlijuschchi, tad tas kleefts: „Nohst ar generaku un farra-wihru mundeereem! lai nahf laudis, kas kaujabs ar pliffahm rohahm!“ Un nu tee kahwuschees, lä swehri lihds pehdejam. Kahds sinu rakstijajs salka: scho dumpineeku traktofchanu newarr wis turreht par farra-barbeem, bet par sleskawibu, jahdsibu un dedsinafchanu. Neweena tauta newarr tahdeem warrmah-teem un besdeewjeem patwehrumu doht, ja negrihb paschi palift par lihds-wainigeem. — Effoht zittu walstu wehstneeki us sawahm walstehm sinu dewuschchi, lai schahdus behgtus us rohbeschahm ferroht zeet' un lai fuhthoht atpaktat pee sohda. Schee put-nini, tä teiz, zitti ar balloneem pa gaisu effoht aisdiddinajuschees probjam, bet mas warr tizzeht, ka zitti winneem to patahwa un abra täpat lä eelschä neweens netifka laists, jo täpat Wersaljeeschchi, lä arri Bahzu farra-pulki tohs zettus zeeschi apfargaja. — Dumpineeki us pils jumta leelgabbalus bij uswiluschchi un tad ar petroleumu pilditas bombas schahwa us Wersaljeeschceem un us nammeem, kas, sinnam, islaida tahdu ugguni, kas lehti naw apdeshschams un zaur to, lä arri zaur tihschu ugguns peelifschanu iszehlabs tas warrenais ugguns-grehts, kas apribja til dauds skaishtas un skunstigi buhwetas pillis ar wiffahm dahrgahm mantahm un ugguns plohsijabs

neganti, ka neweenu no Franzijas paschas, bet arri no Brisseles, Antwerpenes un Londones ugguns-sprizzes un dshsejus atshuttija palihgä. Saffa, ka weena zettorta datta no wiffas Parihses effoht pohsta un prohti, ta labbaka datta, un ka Parihse pa gabdu simteneem wairs til tahf neatspirgshoht. Parihse lihds schim bijuse ta widdus punkte, kur wiffa Giropa gahjuse jautumus un brihnumus skattihht, bet nu ar scho slawu us ilgeem laikeem pagallam, jo pa sim-teem gaddeem to wairs newarroht ustaisiht, fo til ihfä laifä nopohstijuschchi. Bes ta wiffa Franzija dikti leelös parradös krittuse un — ihfi salkoht, patte tihdschi sawu spehku un gohdu pohstijuse, no ka til lehti newarrehs atspirgt un til lepni lä lihds schim, zittahm leelwalstehm lihdsinatees. — Waldischanas jeb Wersaljes farra-spehks 10tä (22trä) Mai sahka eet Parihse eelschä un 16tä (18tä) daudsinaja, ka wiffi dumpineeki pahrspehti, eedshwotajeem teekoht eerohtschchi atnemti un dumpineeki sawangoti un noschauti. Gedshwotaji, kas spehjuschi wiffu pahrzeest, preezajotees, ka no neschehligas komunas waldischanas atswabbinati. Wangneeku pa tuhstoscheem fanemti un arri Schweizu waldischana zittus komunas wirfneelus, us sawahm rohbeschahm sakers-tus, atshuttijuse Frantschu waldischanai rohka. Tahdus nekreetnus zilweka-swehrus ne kur negrihb zeest nedf eeredseht, nei teem laut, sawu semmi apmihdiht. Starp teem dauds newainigeem zilwekeem, fo schee swehri sawä negantibä noleetajuschchi, arri bijis weens Schweizu bankeeris Jetter wahrdä. Wiffas schahs sinas irr til taggad pirmä ahtrumä islaitas, bet wehl naw wis skaidri ismellehts un isdibbinahhts, lahda un zil leela ta skabde, un kahdi zilweki pohsta gahjuschi, woi kahdi no teem swehreem patteefi aisdeshguschchi, woi wiffi fanemti, jeb leesmas sawu gallu atradduschchi un t. pr. Pahf to wiffu wehlat gan dabbusim skaidrakas sinas. — Sin-nams, ka presidentam Tjehram un winna beedreem schee uswarreschanas preeki naw nekahdi salki, kad apskatta, kahdi darbi teem taggad preeschä un kad labbi saproht, ka schee uswarreteem prettineeki gan nebuhs tee pehdigee.

No Londones raksta tä: Pohku tautas preeschneeki, kahdi wehl te atrohdahts, pagahjuschäs nedbetas sawä starpa spreedahts, lä nu taggad, kad Franzija krittuse, scheem buhtu ja-isturrahs prett Giropas politiku? Tautas komitejas effoht eetaifitas Posenē un Galizijä, un tahs wiffas peenehmuschas to padohmu, fo preesch trim gaddeem prinzis Tschartoriski Londone kahda sapulze effoht dewis un wiffi to noprohthoht, ka Franzija taggad us dauds gaddeem Giropa sawu warru un gohdu saudejuse un ka ta deht Pohku tautai tas buhtohht par pehdeju pohstu ween, ja taggad raudsiti wiinu us sawahm paschahm kahjahm zelt, Tadeht taggad til pahf to ween effoht jagahda, ka Pohku tauta nahf pee spehka un gaismas un pa tam jaleekoht wehrä, lä tahs

trihš walſtes, kaš Pohku ſemmi ſawâ ſtarpâ iſballi-juſchas, darra un ne-aikaweht, fur ween kaſdâ brihdi warr Pohku tautai to par labbu iſdarriht woi noraut. Winni ſalka, ka Dombrowſkis un tee zitti Pohki, kaſ Parihſes dumpoſchana eejauſchees, ne-effoht labbi darrijuſchi un Pohku tautai pee teem nedarbeem ne-effoht nekahda dakka. — Gan tapehž, ka neisbewahš, bet kad taš dumpiſ buhtu iſdewees, tad ſcheem buhtu dakka leela turklaht.

No Rumaniaš. Tur taggad parahdijufchees labbaki laiki, taš irr, taſhdi laiki, ka firſts atkal warr palikt ſawâ waldiſchanaš krehſlâ, jo dumpigee pret-tineeki ſawu warru ſaudejufchi un firſtam no wiſ-ſahm puffehm peenahfoht padewibaš-ralſti. Bezze miniſteri to wiſſu redſedami, no ammata atſtabjuſchees un nu eewehleti taſhdi, kaš pehž ſcha laika buhſchanaš proht kaudis un ſemmi walbiht un tadeht nu zerrami labbaki laiki. Tee leelmanni, kaš arween gribbeja dſihwoht pehž wezſas eerastaš wiſheš, un allach jaunu waldiſchanaš zelt, tee nu leekahš uš wiſſa laika apluffinati buht.

No Greekiaš. Greeku kehniſch ſchinnî waffarâ buhſchoht reiſoht uš Wahžſemmi un Dahniju un Walſts rumnaš-kunzi noſpreeduſchi, ka pa to laiku lai kehniſeene paleek wiſſa weeta par wal dineezi.

Jaunatahš ſinnaš.

No Berſalješ, 18tâ (30.) Mai. Rat-Wahong Parihſe iſlaidiš ſchahdu paſluddinaſchanaš: „Parihſes eedſihwotaji! Franzijaš armija irr atnahluſe Juhs glaht. Muſhu ſaldati pullſt. 4 ušnehma taš pehdejaš no dumpineekeem apſehſtaš weetaš. Schooten ta žihniſchanaš beiguſeš. Rahrtiba darbš un drohſchiba atkal pahrnahš.“

No Berneš, 18tâ (30.) Mai. Walſts rahte turreja padohmu pahrt teem Parihſes behgteem, kaš pehdeja laika pee teem nedarbeem beedrojuſchees un noſpreeda, ar teem nedarriht wiš pehž ſinnaſeem patwehrama liſtumeem, bet to teem aiſleegt un, ja Franzija pagehr, tohš wiſſai iſdoht.

Par tſchigganeem.

(Stat. Nr. 18.)

Arri eekſch mahleſchanaš un wehl zittahm ſfunſtehm tſchigganš irr leelš meifteriſ. Baltu ſirgu par melnu jeb ſillu par ſcheſki nomahleht un atlam ſirgam jaunaš azzis eelikt, ar to nabbaga loh-piſch gan labbaki neredš, ne kâ ar wezſajahm azzim, wiſſam naw grubta leeta, — ar wahrdu ſaſtoht, wiſch irr ſchâi animatâ meifteriſ.

Schehl paleek ſkattotees, kâ tſchigganš tirguš mallâ krummš ſawuš ſirguš dihdâ, lai tirgû, kâ wiſſi mehđſ teikt, labbu prohwî rahda. — Eš dohmaju, ka gan buhtu laikš, ka lohpu ſargatehnaš beedribas ſchohš nabbaga lohpiuſ ſahktu ſargahnt prett ſcho beſchu naggeem. Lai tik apſkatehš tirguš mallâ krummš, tur drihš to weetu at-raddiſ, tur ſchee neſchehligi nabbaguš lohpiuſ mohza. —

Schahda ſirgu andele irr tſchigganu ammataš

muſhu puffe un arri Leiſchöš, kaut gan ſchei zur ſchihdeem ſcheem ta irr jau pa dakka nemta. Zittöš gabhalöš, wiſš wirak Ungaru ſemmê, tſchiggani nodarbojahš ar katlu, pannu un zittu kufnaš-leetu taiſſſchanaš un iſlahpiſchanaš, ne retti irr redſehſtaš bandas taſhdu apſahrt braudamu tſchigganu, kaš arri ſeewu un behrnus mehđſ lihđſi nemt; fur tſchig-ganam labbi eet, tur irr wiſſam tehwiſa. Wehl zitti darbojahš ar daſchadahm pihtuwehm no drahtihm, kâ kurwiſcheem, pekku-lammatahm, pihpju wah-ſeem u. t. j. pr.

Atkal zittuš redſ kohſa karroteš, muldinaš, leelſchinaš, ſilliteš un daſchadaš ſpehleš leetinaš, to paſchi taiſſjuſchi, pahrdohdam. Ne retti atrohd arri tſchigganu par lahtſchu-dihđitaju un par lohpu dak-teri. Wiſſu-mihtaki wiſch tad taſhdus mehđſ ahrſteht, kurrus patš papreekſch kluffu ſlimmuš pataiſſia.

Arri ar muſihki mehđſ tſchiggani darbotees. Wiſſu-mihtaki wiſſi no galwaš ſpehle. Pat grubtuš gab-baluš wiſſi, ja pahri reiſu buhš dſirdejufchi, eephej no galwaš paſſat ſpehleht. Ungarijâ un Italia, un arri Anglija tſchigganu muſihki augſti iſturroht.

Irr prohwehtš tſchigganuš ſaldatu deeneſtâ bruh-ſeht; bet no ſchi wiſch wairak behg, ne kâ no ug-gunš. Patš eſmu redſejiš tſchigganuš, kaš ſew ſohbuš bij iſſittuſchi un rohlahm pirkſtuš nozirtu-ſchi, lai ſchohš ſaldatöš nenemm. Ungaru-ſemmê un Serbiâ irr tſchigganu ſaldati, kaš, kaut gan tſchiggani mehđſ bailigi buht, irr duhſchigi kaſhu-ſchees. Beš tam wiſſuš karrâ wiſſu iſmannibaš labbad ne retti par ſpijoneem bruhſe.

Taggad eſſam apluhkojuſchi, ar to tſchiggani mehđſ nodarboteeš; apluhkoſim nu wehl, kâ ſtaw ar wiſſu tizzibu u. t. j. pr.

Ihſtaš tizzibaš tſchigganeem pa leelakai dakka naw; kaſhda tizziba tur irr, fur wiſch to brihdi uſturrahš, to wiſch peenemm; — pee Kreeweem wiſch irr Kreewš, pee kattohteem kattohlis un pee Lutteraneeſcheem luttuſ u. t. pr. Sirdi wiſſi irr pagani un til laizigaš labklahſchanaš labbad woi pee ſchahš woi pee taš tizzibaš turrahš, beš ka wiſch kriſtigi dſihwotu.

Naw wiš weenreiſ ween notizzis, ka tſchiggani irr liſkuſchi ſawuš behrnus diwi reiſi kriſtiht, pehž kuhmu naudaš kaſhodami. Par wiſſu tizzibu ſalka weenš Auſtrumneekš tâ: „Irr pawiffam 72 un weena puſſ tizziba un ſchi puſſtizziba irr tſchigganu tizziba.“

Laulibaš arri tſchigganeem truſſt; wiſſi kâ lohpi kohpâ dſihwo. Tſchigganš 14 woi 15 gadduš wezš buhdamaš, nemm to meitu, ſinnamaš til no ſawuš ſahrtas, kurra wiſſam patihl un neſkattahš nemaš uš to, woi wiſſa irr tuwa woi taſhta raddineeze, jeb woi ſweſcha. Wiſch ar to til ilgi kohpâ dſihwo, kamehr wiſſa tam patihl un aiſdſem wiſſu prohmi, ja wairš nepatihl. — Par tſchigganu laulibu ſalka: „tſchigganu krummš ſalaula, krummš atlaula.“ Schahda beš laulibaš dſihwo muſhu puffe gan rettaki buhš roh-

dama, bet Leischôs un zittôs gabbalôs ittin pa pillam. Laulibas pahrlahpeji fennôs laifôs tappa breefmigi nostrahpeti pehz wiannu liffumeem. Tahdam, fursch schahdâ wihsê bij apwainojees, nogreesa degunu, jeb pahrgreesa pee zetta lahjas dsihflas.

Par behrnu audsinaschanu pee tschigganeem irr mas to runnaht. Wezzaki sawus behrnus miht pahrlleezigi, kamdeht tschiggani nelad sawu behrnu neapstrahpehs (ar meefas strahpi). Saw no masahm deenahm eerahda wezzee masajeem labbu un taunu, lâ paschi to faproht un tâ lâ ahbols tabtu no kohla nekriht, tâ tad no scheem atkal deenâs isnahl sagti, krophneeki, wiltneeki u. t. j. pr.

Labbi buhtu, ja zilwezibas draugi famestohs kohpâ un raudsиту par scheem nabbadsineem gahdaht; winneem jaw netruhst ne meefas, ne garra spehla, bet tik gribbas un palihdsibas us labbu. Ra winneem meefas spehku netruhst, to katris, kas tschigganus irr redsejis, sinnahs un ar garra dahwanahm arri tik flikti wis neisflattahs, jo to no tam noredsam, ka tschiggans ihfâ laifâ tibri jaunu wallodu, to winsch weenabi ween dsird, drihs eemahzahs; — irr dauds, kas bes sawas mahtes wallodas un tahs gabala wallodas, tur winsch usaudsis, wehl wahziski un freewiski runna.

Fr. D—e.

Latweescheem un wiannu draugeem.

Behdigas sinas deesgan peedshwotas par tahdeem Latweeschu brahteem, kas reisu reifahm liffahs peewiltees sweschâs tabtâs semmes sawu laimi mefleht, bet kad to tur ne-atradâ, zits zetta noklihdâ, pakritta, zits ar mohlahm, lâ nabbags pahrwiltahs mahjâs atpakkat, — un tomehr wehl tahdu netruhst, kas deenâs un naktis sawo no sweschu semmju baggatibas un laimes sawu tehwischku smahdedami. Tad nu redsam gan, ka labs padohms un pamahziba ween wairs nepeeteef muhsu tautas-brahtus no tahdas alofchanas, kas lâ nifns augons usmettees, nogreest noht us zitta labbaka zetta. Un tomehr, kas waid tam fahp, jebchu pats kaiti kreetni nesinn isdibbinahht. — Kad nu Latweeschu tauta wiffadi jaw labbi galwu pazehlfuse us augschu, lâ jaunaka mahfa zittahm gaismas tautahm blaffu fahlfuse stabditees, jo prohjam sawâ starpâ fabeedrodamees wiffur tumfibu apmahlt, garrigai gaismai, lâ meefigai lahflahschanai un laimei pakkat dsihtees, truhfumu un waidas masinahht, pakrittuscheem neween nohtes brihdi saku rohku fneegdama, bet arri labbâ deenâ firdis ar wesseligu lusti un lihgmibu meelodama; — woi tad nu tahdai tautai paschai jaw arri nebuhs wairaf spehla un laimes ar laifu jo gudru padohmu atrast, tahdus apmaldijuschohs no pohsta un flahdes preekschdeenâs izglahht, wiannu waidas un truhfumu fluffinahht? Ro weens nespehj, irr daudseem padarrams. Kas weena zilweka fameescheem neneffama nastâ, tas dauds rohlahm jo ahtri un weegli nahlftees. Tadeht beedribâ jadohdâhs un beedribas jadibbina ar us wisseem

par labbu nomehrkedamu nodohmu. Bet, lâ dohmaju, buhs daudsreis neween tahdu beedribu preekschneeki, bet arri dauds zitti Latweeschi un wiannu draugi ar grubtu firdi atsinnuschi, zil mas tee wehl eespehjuschu pee ta falda peena tautai jo spehzigaku, wesseligu barribu dahwinahht; katram to doht, kas tam ihsten geld un spehku dohd; tapat to atmetst, kas samaita un flahdi padarra. — Kas tē gan warretu isflaitiht wiffus truhfumu un kaites, kas tautas starpâ wehl atrohdam, — to irr dauds un leels pulks. Tē peeteef darba daudseem us gaddu-gaddeem; tad gan faprohtams, ka waijag arri pascheem wairaf ruhpetees, azzis pazelt labbi us wiffahm puffedm, tad famestees kohpâ faderribâ un weenprahtibâ, jo leelakâ pulkâ un spehla ees darbs isweizigaki us preekschu; jo to tas lihds, lâ reisu reifahm jaw redsehts, ka dahchi nosauzami tautas-draugi wai ar rastseem jeb mahzibu gribbejuschi tautai sawu dahwanu pasneegt un tahs paschas deht pehz sawâ starpâ reebigâ eenaidâ kuuſchi, woi fleppeni woi arri azzis prett azzis un sohbu prett sohbu pazeldami, lâ pehz neezigas ehnas ween grabbstijuschu, jeb pehz neklahjiga gohda fahrigi tihkojuschi tuwakam mattôs kritt. Tas irr weltigs eenids un atmettams, kad tautas labbumu ihsten gribb wairoht, kas weenigi zaur brahligu miblestibu un weenprahhibu panahfams. Muhsu tautas brahteem nepeeteef wairs ar tahm falassitahm dahwanahm ween, to zilweku miblestiba lihds schim daschadôs traufôs pasneeguse; muhsu truhfuma kaiti irr jo dsiffas fahnes, kurras iszelt naw wiss weegls darbs; tē waijag gudra prahtha un fapraschanas, kas papreeksch to truhfumu labbi isdibbina, zaur to tas warrejis isplahditees un draude muhsu tautu jo prohjam spaidiht, jo tad ween padohma netruhst no wiffahm puffedm tai kaiti pretti zeltees, to masinahht un zil spehdami pagallam isnihzinahht. — Wai nebuhtu schis tas ihstenajs miblestibas-bauflis, ta gohdasihme, kurru lai neweena Latweeschu beedriba un neweens Latweeschu draugs neschaubitohs us sawa namma durwim ussprauht? Par tahdahm kaitehm teef jaw fenn runnahhts un prahtohts, ir awises daudsinahhts, bet drihs paleef atkal wiss flufs. — Woi nu tapehz, ka Latweescheem tas ne-eespehjams? Tas newarretu buht! — Ta leekahs ta leelaka kaiti effohht, ka muhsu beedribu un zitti tautas draugi wehl lâ iskliduschu dsihwo un newarr wiffi kohpâ falassitees un fa-eetees; — jo tahdâs sapulzeschanâs ween, tur katrs sawas dohmas warr flaidri isteift un aisbildinahht, lehti atrastu labbu padohmu un zetta, to panahht, kas tautai truhst.

Kad nu us pagahjuscheem laifeem zil nezil atflattamees, tad redsams, ka Latweeschu tautas-waddoni par to kreetni irr ruhpejuschees, ka tautai netruhstu wesseliga mahziba, garriga apkohpschana, basnizâs un mahjâs un warr ar preeku ween us wiannu publinu paffattitees, zil tas us preekschu gahjis ar wiffadeem derrigeem rastseem, grabmatahm, awisehm,

bibbetu= un missiones=beedribahm un ffohlahm, fur behrneem netruchst derrigas mahzibas; jo weetahm atrohdaht ir tahdi nowaddi, pawiffam Kurfemme, kas rakstittajam wairaf pasibstama, — fur jaw preefsch 15 lihds 20 un wairaf gaddeem atpaffat, katrs semneeku behrns, puisens jeb meitene, nowadda dsimmis jeb swefschineeks 2, 3 woi 4 seemas walsts-ffohla gabjis. Te ihpafchi Firfta Liwena muifchas: Blihdene un Kabilie ar preefu peeminnamas. Firft leelkungs te farwu walstu behrneem ar tehwiifchu firbi un baggatu rohku leelus ftaltus ffohlas-nammus un gresnu basnizu lifka usbuhweht. Lai nu gan fenn pats fappä dufs, tomehr winna fchehlfirdiga leelmahte wiffu täpat wehl ufturna, apfobpi un ar wiffadabm wajadfibahm pilnam apgabba. No ta laika, fur fchis ffohlas zehlfuchahs, nebuhs par daubf, tad falku, ta lahbus fimts tuhftofchus rubufus f. fchi weena patte leelkungu familija ar preefu us Latweefchu tautas-altari buhs uppurejufe. Leels un teizams uppuris!! — Täpat daubf wehl warretu falkaitiht tahbus muifchneeku leelkungs, kas ar tehwiifchu firbi zil warredami fawas dahwanas tautai par labbu atneffufchi un atnesf wehl un preezajahs lihds ar Latweefchu tautu, ta ta jo deenas jo wairaf atfett nn peeaug garrigä fpehta. Bet tomehr pee wiffa fchi labbuma, fo baudam, newarr wehl fazzih, ta nu ar to jaw peeteef un deesgan padarrihts, nu rohkas flehpi lifkufchi warretu meerigi atduffetees. — Bil daubf wehl truchst, zil te japahrlabbo, zil japahrgrohsa, zil fohli jasperr, zil fweedri janoflauka, lai warretu tautas-behri ihtenu tautas laimi un labflahfchanu panahht, — to gan daubfahrt ar gruhthu firbi buhs atfimmufchi un atfihst wehl ihpafchi tahdi tautas draugi, kas naw kuhtri bijufchi ar raksteem un mahzibu tautai par labbu ftrahdaht un arri Latweefchu ffohlu durwis pilnam irr wahrftijufchi. — Kad nu pee zilwefa, diwehfeli no meefas newarr fchirt, jo abbi fohpä peederr un irr Deewa mihlefbibas mehrlis, — tad lai arri azzis usmettam us zilwefa meefigu labflahfchanu, wiffpirms us Latweefchu tautas dsibwi, bet wiffwairaf us semneeku fahrtu, tad ir te atraddihs, ta irr jaw fo papreezatees, ta winnu dsibwe jaw labbu fohli us preefschu fpehrufe. Wiffpirms gohds peederr muhsu augftam fchehligam Semmetehwam, kas Latweefchu tautai jaw fenn brihwibu dahwinajis; Widsenneekeem preefsch 52 un Kurfenneekeem 53 gaddeem un wehl arween gudrus lifkumus, teefas un zilwezibas reftes un brihwibas wiffadä wihse peefchirr, un jo prohjam ruhpiigi ween us tautas nopuhtham un faulfchanu, tehwiifchi llaufa. — Tahdä brihwibas pa-ehni tauta itt brangi irr atfpirgufe uu us kahjam pazehlfuchs, ta jaw pulkeem atrohd Latweefchus, kas wiffadäs augftäs ffohlas mahziti, kas neween augftus frohna-ammatus ar ufstizzibu walda, bet arri par mahzitajeem, daktereem, ffohlmeiftereem, fohpmanneem, muifchu-kungeem un t. pr. fawai tautai par gohdu dsibwo. — Muhsu

ftarpä arri gudru kungu un pahrwaldineeku naw truhzis, kas katrä brihdi no fawas puffes Latweefchu fahrtai palihdfigu rohku fneegufchi, gahdadami muhsu semme par daschadabm eeriktehm un beedribahm, ta: ugguns= un truffas=flahdes affeturanzes, kredit-bankas, daschadas frahfchanas-lahdes, flimneeku=, mirfchanas=jeb behru=, dsihwibas=apdrohfschinaschanas=, lohpu=aisftahwefchanas, ftrehlnneeku=, ammatneeku=, nabbagu=, atraitau=, ugguns=dschefeju=, prettdeedelneeku= un zittas labdarrifchanas jeb palihdftibas=beedribas, ta arri eewedami israhdfichanas preefsch laufu-lohpejeem, wiffadabm mafchinehm, ftunstes leetahm un pabelabbo=teem laufu= jeb arraju=eerohfcheem u. u., lai it weens lehti warretu eewehroht neween freetnu semmes=lohpfchanu, bet arri wiffadus ammata=darbus labbaki ufkohpt un paftahdaht un tahdä wihse katram teizannu zekku us tautas labflahfchanu norahdjufchi. Tahbus, kas zittadi dohmajufchi, kas tautai ta swefschineeki bijufchi un kahrojufchi daschadi to fpaidiht un tumfiba glabbahht, Latweefchu tauta pagallam aismirft ta labbuma pehz, kas tai tomehr rohkas nahzis un jo prohjam wehl pafneegts teel; jo nitns funs ween rohka eefohfch, tad tas no uhdena iswilfts.

(Us preefschu wehl.)

Peeraugi, kam tizzi.

Rihdewas pagasta, Aggaunu semme 1mä Merz pee pagasta wezzala atbrauza lahds zilwefz, kas teizahs farra=fpehta jaunakais dofters buht. Wezzalais dofteris effoht palizzis Gapsale, tas rihta arr te atbraufchoht, fchis effoht papreefschu atfuhthts, lai wiffas wajadfibas fagahdajohht. Leela dseltana grahamata tam bija lihds, fo par frohna rewiffijas grahamatu nofauza un nofchehlodams winsch teiza, ta Rihdewas pagastam, ihpafchi pagasta=wezzalam buhschoht leela atbilde. Schinni pat gaddä no ta pagasta effoht nodohhts weens rekrufhs, kadeht tahs kibbeles zehlfuchahs. Kä tä? Nu reds, tas rekrufhs taggad effoht Behterburgä lasareté un pee ta useeta nelabba flimmiba, deht ta lifkumi leelu fohdu fpreefchoht, jo rekrufhs isfazzijis ta winnam jau no mahjam fchi laite effoht lihds, jo pee winneem wiff pagastis ar to liggu effoht aplaifts. Ja nu rekrufhs taifnibu runnais, tad pagasta preefschneekeem buhschoht leela kibbele; bet ja winsch mellojis, tad winnu us wiffu muhschu nodohfchoht pee arreffantuu darbeem. Tadeht nu wezzafajam dofterim un winnam effoht usdohts: us fchahs weetas to ismekleht. Wiffneem pagasta laudim, wihreescheem un feewefcheem janahloht preefschä.

Nu lifka pawehleschana islaifta, ta lai ohträ rihta pulft. 7 wiffi pagasta laudis, no 15 lihds 35 gabdeem wezzi, fapulzejotees pee pagasta wezzaka; kas neatmahfchoht, kam jamaffajohht 25 rubli ftrahpes naudas un jabrauzohht us Behterburgu pee ismekleschanas. Ar to nu bij bailigam pagasta wezzafajam

deesgan un winnam nemas ne-eefritta prahtā, ka ais tahm spohschahm knohpehm un farkana krahga arri blehscha firds warroht mahjoht. Pa laklu pa galwu sinna tilka dohta us wiffahm mahjahm, ka lai wiffi laudis no ta wezzuma nofazzitā stundā buhtu flahst un ka lai il latris 15 kapeikas ismellefchanas malkas lihds nemmoht. Wehl tai paschā waffarā jaunalais dokters wiffus ta pagasta mahju wahrdus eerastija sawā dseltenā grahamatā. Dhtrā rihtā laudis pulkeem ween nahza kophā un dakteris fatasfijahs us ismellefchanu. Lai nu laudihm buhtu labbi bail, tad winsch teiza, ka, kad wezzakais dokteris pats atbraulfoht, tas liffchoht wiffseem gluschi pliffeem isgehrbtees. Al tawu nebaltu deenu, kā feemifchlas pahr schahdu sinna istrublahs. Pulkeem tahs spedahs pee ta pascha jaunaka doktera, isluhgdamahs, lai winsch pats labbi drihs ismeklejoht, pirms wezzakais dakteris flahst; katra nolikka sawas 15 kapeikas us galda un drihs atkal bij pa durrihm ahtrā un us mahjahm prohjam, dikti laimigas, ka pee winnam to nelabbu kaiti neatradda wis un ka dabbuta ismult wezzaka doktera naggeem. — Pee ismellefchanas tas dokteris fwinnā needritti bahsa laudim muttē starp sohbeem un flattijahs tur eefschā, itt kā pateesi winsch saprastu ko wairat, ne kā ta fwinnā needrite.

Kad wiffi laudis bij ismekleti un par wesseleem atrasti, un frohna-naudas kahbi 20 lihds 40 rubti bij kophā, un feschā eebahsti, tad pagasta-wezzakajam waijadseja ar schuhst-sirgeem to doktera lungu us Hapsali pawaddiht. Tif tur pilsehtā gudrajam wezzakam fahla azzis atwehrtees. Tē israhbijahs, ka dokterim drohschibas truhsttoht, ar sawu frohna-mundeeru ns elas parahditees. Kas juppis, — laifam tas buhs wiltneeks un mehš tee peefrahpytee! Wezzakais gabja us polizeju un tur sawu notiffumu isstahstija, bet pa tam wehjsch dokteri bij eepubtis meschā.

Wehlat to fanehma gan zeet, bet nu tas wairs negribbeja buht dokteris, nedf arri pahr to ismellefchanu ko sinnaht. Bet wiffi pagasta laudis to pasinna, lai gan tam wairs nebij tas mundeers, nedf tahs gohda-sihmes. Schis dokteris nebij ne kas zits, ka us biketi atlaihts saldats no Lindes pagasta, tai paschā draudse, kas saldatōs par feldscheri bijis un nu pats us sawu rohku gribbejis mehginahst, zit tas doktera wahrdus pee dumjeem laudim warretu eenest.

Tā jau pa laifam cet! Kad laudim pascheem par labbu kahdas lohiti waijadsgas taisnas malkafchanas no teem pagehr, tad furnedami un lahbedami turrahs pretti; bet kad teem parahdahs kahds wiltneeks ar gohda-sihmi us fruhstim un ar spohschu mundeeru, tad wiffi skreen tai wiltus-maisā eefschā un neschehlo malkahst, ko tas praffa. Buhtu gan weenreis laiks, ka paliktu prahtigaki.

Latwiski lai atskann dseefmas!

Latwiski lai atskann dseefmas
Baltas jubras pakrastē!
Lai degg tautas-mihlib's-leefmas
Latwju debļu pakruhtē!
Dseefmas firdi remdina,
Kad to behdas ftumbina.

Latwiski lai atskann dseefmas
Allasch mihkā Baltijā!
Deews lai nowehrsch wiffas breefmas
Muhfu mihkā Tehwijā!
Dseefmas naidu mafina,
Tautas dehlus beedrina.

Latwiski lai atskann dseefmas
Katrā Latwju buhdinā!
Tad degs tautas-mihlib's-leefmas
Tautas dehlu frfninā!
Tur, tur mahjo dseefmu gars
Atspihd weenprahtibas-stars!!!

M. P. pp.

Grahamtu sinna.

Rihgā, Ernst Plates l. driktu-nammā ire dabbutama schahda jauna grahamata:

Jerusalemē, Fahda ta taggad isfkattahs, kas tur atrohdams un sinnas no wiffas Ra-naana-sennes. Sarastijis A. Schferberg, Ilfes-draudses ftohlmefsters un ehrgelneeks. — 141 lapp. p. Sniffi. (Ar Schferberga bildi). Malka 40 l.

Labbibas un zittu prezzu tirgus,

Rihgā, 20. Mai 1871.

M a l k a j a p a r :

1/3	schw. jeb	1	pubru	fwesfchu	4 r. 10 l.
1/3	"	1	"	rubfu	2 " 70 "
1/3	"	1	"	mesfchu	2 " 25 "
1/3	"	1	"	ausu	1 " 40 "
1/3	"	1	"	rupju rubfu miltu	2 " 40 "
1/3	"	1	"	bihbeletu rubfu miltu	4 " 25 "
1/3	"	1	"	fwesfchu miltu	4 " 50 "
1/3	"	1	"	mesfchu putraitmu	3 " 50 "
1/3	"	1	"	griflu putraitmu	3 " 20 "
1/3	"	1	"	ausu putraitmu	— " — "
1/3	"	1	"	firnu	— " — "
1/3	"	1	"	kartuppefu	1 " 10 "
1	pubdu			feena	— " 60 "
1/2	"	jeb	pohtu	dselves	1 " — "
1/2	"	"	"	appinu	— " — "
1/2	"	"	"	fwesta	— " — "
1/2	"	"	"	tabala	1 " 50 "
1/2	"	"	"	frohna linnu	2 " 60 "
1/2	"	"	"	bratta	1 " 30 "
10	pubdu	jeb	1	birgam. frohna linnu	48 — 52 " — "
10	"	"	1	bratta "	35 — 46 " — "
1	muzzu	linnu	schllu		10 " — "
1	"	fiflu	lajdu	muzzā	16 " 75 "
1	"	"	eglu	muzzā	16 " 25 "
10	pubdu	(1	muzzu)	farkanahs fahls	6 " 25 "
10	"	"	"	rupja baltahs fahls	5 " 50 "
10	"	"	"	smalkas baltas fahls	— " — "

Raubas tirgus. Walfis banla biketes — rub., Wifj. usfal-lamas kihlu-grahmatas 99 $\frac{1}{2}$ rubl, neusfalkamas 93 rub., 5 procentu usderu biketes no pirmas leeneschanas 150 $\frac{1}{2}$ —152 rub., no ohtras leeneschanas 147 $\frac{1}{2}$ —150 rub., Rihgas-Dinaburgas dselju-jeha ahjijas 149—149 $\frac{1}{2}$ rub., Rihgas-Jelgamas dselju-jeha ahjijas 108 $\frac{1}{2}$ —108 $\frac{1}{2}$ rub. un Dinaburgas-Bitehskas dselju-jeha ahjijas 144 rub.

Lihds 21. Mai pee Rihgas atnablfchi 723 fuggi un ais-gabjufchi 337 fuggi.

No jensures atwehlehts. Rihgā, 21. Mai 1871.

Atbilbedams redaltehrs: A. Leitan.

Sluddinaschanas.

Rihgäs Patw. labdarrischanas beedriba darrä sinnamu, la fwehdeenä, tai 23schä sch. m. pullsten 4 pehz pufßbernas tiks tadeht, la 9tä sch. m. d. pehz beedribas listumeem tas waijadfigs beedru skaitlis us fapulzi nebija atnahjis, atkal pilna fapulzi noturreta. Tapehz fchoretsi irr nolits, tad arri tik daubß beedri nefapulzetohs lä waijadfigs, tad tomeht ta sawas darrischanas isdarrisß. **Komiteja.**

Fonatana beedribai tohz sinnams darrisß, la fwehdeen, tai 23. Mai pullst. 3 tiks leela fapulze turreta. **Preeßschneeziba.**

Kad ta Zehsu draubßes skohlmeistera weeta

us nahföschä August mehneschä fcha gadda isdohdama, tad teel wiffi, turri to weetu peenem wehletohs, usazinat, libß 1. Juli d. ar sawahm attekabtehm peeteiltees pee Zehsu draubßes mahjitaja C. Punschel un arri pee kirpehlpreeßschneeta L. A. Pander keepamuischä. **A. Pander, 3 kirpehlpreeßschneets.**

Suntaschu (Sunzel) draubßes skohlmeisters melle fewim weenu palihgu las behrnus mahja. Kam patitohs, fcho ammatu usnem, las Balkas seminarä irr ismahjits, lai peeteizahß ar sawahm attestatehm pee Suntaschu draubßes skohlmeistert **A. Bernhardt.**

Kreetns maschinists warr weetu ar labbu lohni atraßi Suworow-elä N 66.

Weens stallmeisters un weens lautu-fargß us deputatu un lohni warr weetas dabbuht Jaunamuischä, Krimmuldes draubß. **1**

Kengeragga linnu-wehrptuwé, pee Rihgäs, waijag zilwetu pee wehrpßchanas un ballinaschanas, kur föhla labbu lohni. Turpat tee arr warr oabbuht ruhmi. **Jamelbejäß pascheem minnetä wehrptuwé. 3**

No Widssemes Landrahtu kollegiuma teel wisseem par sinnu pasluddinaschis, la pehz Wids. gubernatora lunga sluddinaschanas, las lassama Wids. gubernijas amißes N 40 no 14ta April f. g. ta semneelu sirgu israhbischana un prohweßchana, las allasch tilla noturreta Lehrpatä un Balmeerä, schinni gaddä fewischli tiks noturreta Rihgä pa to laitu, tad ta semmlohpibas israhbischana te bußß un prohti, 18tä un 19tä Juni. **Rihgä, 17tä April 1871. 1**

No III. Zehsu draubßes teefas teel zaur fcho wiffi un illatris, kam labbas taisnas prassischanas no ta bijuschä Kantas muischas Birsul lohpmuischas rentneela lapperschmidt Karl Jacoby, kurras preeßsch winna mantu apßblafchanas laita, t. i. preeßsch 14. Februar 1869. gadda buhtu, zaur fcho usazinat, triju mehneschu laillä no appalschraßstias deenas, t. i. libß 15. Juni 1871, pullsten 12 pufßdeenä pee schahß teefas usdohtees, pehz fcha laita netaps neweens wairß peenemiß. **Scho lai leel wehrä, kam ar to lahda dalka. Besdwainé, 15. Merz 1871. 1**

Spreddilu-grahmatas un lattwiflas dseefnu-grahmatas leelä pullä par lehtu tirgu dabbujamas **Stahrmu-eelä N 2 pee A. Wylins.**

Englischu twisti

preeßsch auschanas par lehtu tirgu warr dabbuht pilßsehtas **Kalku-eelä N 14 un N 2 pee Wm. Vajen un beedr. 2**

Linnu-steebrus,

mihßitus un nemihßitus pehrl par lehtato tirgu **Kahrl Kr. Schmidt, Rihgä. 1**

No Polijejas atwehßlehts. Drillehts un dabbujamas pee silschu- un grahmatu-drillehtetaja Ernst Plates, Rihgä, pee Pehstera-basnijas N 1.

S i n n u

dohdu es te appalschä ralshtis wisseem leelungeem, muischu walbineeßem, arendatoreem, fainneeßem un laulu-lohpjeem, la es preeßsch saweem stunstigeem no almineem un bimstein-almineem taissteem

iskapfchu bruzzekleem,

las neween pee Wahzsemes, bet arri pee daubß zittu tautu semmlohpjeem passhtami, isflaweti un bruhketi teel, — to meenigu pahrdohßchanas weetu preeßsch Widssemes, Kursemes un Yggawu-semmes esmu cetaisjis Rihgä, tai

g r u n t i g ä

J. Redlich Englischu magasihnä.

Strahlsund pilßsehtä April mehnesi 1869. C. S. Schwabe, iskapfchu bruzzeklu fabrikants.

Us to scheid augschä lassamu sinnu aistrabidams, luhßu wehrä litt, la mannä gruntigä Englischu magasihnä tee flawete iskapfchu bruzzekli papilnam dabbujami un tik labb' wairumä lä majumä teel pahrdohßi. Arri tahß ihstehabs Stalijas almina iskapfchu galodinas, Wahzsemes laktinas un apmarini preeßsch iskapfchu lappinaschanas warr dabbuht **2**

J. Redlich Englischu magasihnä.

Wittum Bez

wahz-latwifskai grahmatu bohdei, Rihgä, pretti Dohmas-gangam, irr tas mehretis, ar pilnigu Latweeschu grahmatu bohdi un pee-eijamahm malfahm zeenijamai latwifskai publikai kalpoht un tapehz ta sché zeenijamai tai pattei to par apßinnu atjauno un to luhßß, tai sawu ustizibu prett taisnigu ispid-dischanu mihtl atwehßleht.

Rappu-krustus, superfosfatu

un rittenus preeßsch linnu-mihßteschanas lehti pahrdohß **Man un beedris, Sinder-eelä N 2. 3**

J. Karisa

Wahzu kurpju-magasihne

paschä pilßsehtä, Kalku-eelä, pretti Wellanowam warr dabbuht stipri taisstas: preeßsch lungeem: Gamafchas ar weentafschu un dubbultahm sohlehß, no labbakahß Hamburgeeschu ahdas; preeßsch bahmahm: promenada-sahbalus wiffswiffadus un drehßju sahbalus no wiffada leeluma un no wiffa-labbala Englischu prinella taisstus. **Wiffu par to lehtato tirgu. 1**

17. Mai f. g., ohträ fwehtkä, irr p. 12 nakti appalschä Rohpafcheem no **D u i t** fainneela weens thiri melns sirgs nosagts, us kreifo azzt bija drusjin tumfchs, kreifa kahja bija eestrißketa. **Ras pahß to sirgu flaidras sinnas warr doht, dabbuht pateizibas algu pee augschä minneta fainneela.**

Saweem draugeem un passhtameem te sinnamu darru, la arri schinni gaddä esmu dabbujis tahß **ihstehabs Chstreifu Steiermarkas patent-iskaptes** no laufeta tehrauda, ar selta ralssteem, las par tahm ihsti derrigahm irr atraßtas un no daubß fainneeßem, rentineeßem un ammatneeeßem par tahdahm apleezinatass. **Kä arri diamanta galodinas,** las tahß wiffu-labbakas preeßsch iskaptes flihpeschanas isprohwetas. Tadeht schahß usteizu wisseem, las wehl schabdas iskaptes naw pirtufchi, lai arri prohwe un tee paschi tad atraddihß, la pahß schahm naw zittas labbakas un lehtakas iskaptes.

Johannes Mitschke, Rihgä,

tehrauda-prezzu un schaujamu-rißku bohde, **Kungu-eelä, ta ohtra bohde no Sinder-eelas stufra. 2**

J. Birgermeistera

tehrauda prezzu-bohde, **Schahlu-eelä** blakkam rahstusim, las wairal lä 75 gaddus pastahw,

irr leelä pullä par jaunu dabbujamas ihstahß Steiermarkas iskaptes, no wiffada leeluma, par lehtu tirgu, ar un des selta ralssteem; isti ihpafchi irr usteizamas tahß patent-iskaptes ar selta ralssteem, las no laufejama tehrauda kaitas. **Katra iskapte teel us appalwofschanu pahrdohßta.**

Tschiggans.

(Stat. N. 16.)

Kuludam azzis no preeleem spigguloja. „Ro dohma, memmin, wai Milli arri gribbehs manni nemi?“ bruhigans praffija.

„Tu tahds pats nefaprafcha là ta Milli,“ mahte atbildeja. „Kur tas pasaulè dsirdehts, ka tschigganu tautà lahda meita nebuhtu tautas preefschneekeem pallauffijuse? Gij ween, gan Lew Milli par seewu tiks.“

Marta dewahs us Kihlaina telte, tur par Kuluda prezzibahm zeetu norunnu turreht. Lai gan Marta Kihlaina mahsa bij, tomehr ta no sawa brahsta, tà là zitti, baili turreja un nedrihsteja wis kad gribbeja pee wiinna eefschà eet. Wiinna sinnaja, ka tahdi weefi, kas bes naudas nahl, Kihlainam pa wiffam nepatihl. Bet schoreis wiinnai bij ja-eet.

Marta atradda wezzo, là jau ar ween, pee tahs apfaltahs lastes sehdoht un lahds sahles taifohht, to Milli tam no lauka falaffijuse. Dhtrà teltes stubri behrns sehdeja lahdu diwu jeb triju gaddu wezs ar lauka-puffehm spehledams. Tas newainigs jehriafsch bij bahls un nelaimigs.

„Wai tas ruppuzis?“ Marta praffija. Wiinnas brahlis metta ar galwu, jo sahles taifohht nebij waktas atbildeht.

Marta notuppahs sawam brahtam blaffu, eefmehejeja sawu pihpi un gaidija, kamehr Kihlainam waktà, ar wiinnu isrunnatees.

„Ro nu gribbi?“ Tà wiasch gluschi meerigi praffija.

„Lehrums zeltahs muhsu teltis!“ mahsa atbildeja.

„Tas mahju-eedsihwotais, kas ne fenn pee Lew wis bij, no muhsu tautas flaituma apstulbohts mettis sawas azzis us Milles.“

„Warr gan buht,“ tschiggans nonurdejahs.

„Meitenei daschadas dohmas un fapni galwà,“ Marta tablal runnaja, „tee wiinnai firbi gurdenu darra. Milli ilgojahs us mahju-eedsihwotaja dsimteni, kas weenu no sawas tautas seewischkeem atsubtijis, lai ta Milli no muhsu tautas aiswiff.“

„Labbi, labbi.“

„Ne, tas naw wis labbi!“ Marta dubfchigi atbildeja. „Milli peeder mannann dehlam Kuludam. No paschas dsimschanas deenas wiinna Kuludam apfoblita, un es negribbu, ka weens no teem flimmigeem „bahl-waigeem“ (kristiti) mannann dehlam bruhiti ataemm. Buhtu to wiinnareis sinnajuse, kad wiasch tè muhsu teltis par nakti gulleja —“ Marta ar garreem wahrdeem fazzija.

„Ro tad buhtu darrijuse?“

„Buhtu wiinnam nahwes sahles eedewuse,“ Marta drohschi atbildeja, „un — wehl preefsch tam laika deefgan!“

Netti, gluschi retti Kihlains dusmigs rahdijahs,

tomehr dsirbedams, là Marta draudeja un sinna-dams, ka wiinna to pateesi isdarrischoht, wiasch sahla neschehligi bahrtees un mahsu lahdeht.

„Aisteez til wiinnam mattu us galwas,“ wiasch eefauzahs, „tad Lewi ar wiffu Lewu ohdschu dsimmumu no semmes isdelbeschu. Wiinna dsihwiba man wairaf wehrts, ka wiffas muhsu pulka dsihwibas kohpà!“

„Es sinnu, ka Lewa seewa bij wiinnam par emnu,“ tschigganeete fazzija, „un wiinnu wairaf mihleja, ne là sawu paschu behrnu, to Milli. Bet nesinnaju, ka tu arri til schwafs. — No Lewas leelibas ne mas nebihstohs.“

„Ro til dauds sawà starpà Kihwesemees; paleez meerà!“ brahlis teiza. „Ro tad Tu gribbi?“

„Gribbu taggad, ka Tu sawu wahrdu peepildi un Milli mannann dehlam Kuludam par seewu dohdi.“

„Lai tad tà noteef,“ wezzais pehz lahda brihtina atbildeja. „Warr buht tà buhs labba. Bet es Lew fallu, ne-aisteez Tu ta mahju-eedsihwotaja.“

„Mannis deht lai wiasch nosprahgt là suns jeb nomirst simtu gaddu peedsihwojis, kas man par to kaisch?“ wezza nonurdejahs, „kad til wiasch Milli mannann dehlam ne-atrauj.“

„Pehz trim deenahm buhs mehnes pilns,“ Kihlains teiza.

„Tu jau sinni muhsu eeraschas.“

„Kapehz wehl trihs deenas gaidiht“ mahsa praffija. „Kad tad dohma tam finenam gallu darriht, kas tur kaktà tupp?“ Marta us to maso behrninu rahdidama praffija.

„Schonakt.“

„Zaur nahwes sahlehm?“

„Man labbals padohms,“ wezzais atbildeja. „Kad to behrnina lihki atrastu, tad arri dalteri nahwes sahles meefas useetu. Peelischu behrnam pee peena meega sahles, un kad skuffihts gull, tad Tu to warri bes lahds trohlfnes aprakt.“

Tschigganeete schahm dohmahm ne mas nebij pretti. Ar schahdeem flepkawibas darbeem tai firbs jau fenn bij apzeetinata, ka no zilwezigas juschanas tur ne smaltas wairs nebij.

„Remschu to tahrpu lihds, kad teltis wiffi buhs pee meerà,“ Marta kluffi tschuhfsteja; „jo negribbu, ka zitti, lai buhtu no muhsu tautas, to dabbu sinnaht; Keileijam un Sinkam ne buht netizzu.“

„Kad sinnatu, ka wiinnai muhs gribb —“

„Neefi, atstahj wiinnus mannà waktà,“ Marte teiza, „es no winneem azzis nenogreesischu.“

To deen, kad Millei ar Kuludu kassas norunnatas, Markus atkal staigaja pa meschu, gribbedams lahdu putnu noschaut preefsch puffsdeenas maltites. Markus bij us lahda kohla palahpees, lai warretu labba to weetu pahrfattihht. Peepeschi wiasch dsirdeja to tschauftam. Kohla sarrus us weenu puffi

paleezis eeraudstija kahdu wezzu seewischki, kas pee semmes tuppédama kaut to eerakfa.

Markus nebij bailigs, tomehr nedrihkteja gan drih ne dwaſchas wilt. „Ro wianna tur eeroht?“ Markus dohmaja.

„Tas buhs labbi!“ wezza raggana nonurdejahs. „Wiancem waijaga ehrgta azzu, ja mahju-ceedſihwotajas behrnu gribb atrast, kur es to eerakfu.“

To wahrdu „behrns“ dsirdebams Markus drufzin eekleedsahs, jo bij jau no tam dsirdejis, ka to nakt, tad tas baltais spohks Refingem pilli rahdi-jees, tai dahmai, fo wiaſch pats glahbis, behrns noſagts. Marta — zitta ta jau nebij — kleeſeenu isdsirduſe, lehza no semmes augſchâ un nobihjuſees wiſs apfahrt ſtattijahs. Par laimi ſtipris wehſch pa kohſeem ſchnahze un ſarri brakſchkeja, tà ka tſchig-ganeete dohmaja, ne-effoht ne ka dsirdejuſe.

„Us preeſchu gan patte no ſawas ehnaſ ſabihſchops,“ Marta teiza. „Gandrih jadohma, ka ne tad ne-effu dsirdejuſe wehju pa meſchu ſchnahzoht!“

Marta ihfâ laifâ ſawu bes deewibas darbu pa-beigufe willahs kâ ehna probjam.

„Mahju-ceedſihwotajas behrns,“ Markus dohmaja. — „Nudeen, tas buhs tas behrns, kas tai dahmai Refingem pilli tilka noſagts.“

No kohſta ſemmê tizzis wiaſch ahtri zaur kruh-meem lihda un arri drih to weetu uſgahja, kur priſchas ſmiltis redſamaſ. Nu wiaſch ſemmi ar rohlahm metta nobſt un uſgahja maſahs Anninaſ lihki kas bij Sir Endil brahta meita. Wianna bij eetihta rupjâ audeklâ, kas tſchigganu teltehm par jumtu derrejis.

„Nabbaga behrniaſch,“ Markus kluſſi nopuhtahs. „Zit ſmukka wianna irr! Behrniaſch ne ſenn mir-ris, jo meeſinas wehl ſiltas un lohzeeki naw ſtihwi.“

No bailehm Markus dikti eekleedsahs, jo lihkiſ wehl dwaſchu wilka un nopuhtahs.

„Biju par leeſineeku, ka tē ſleptawiba darrita; warr buht wehl naw isdewees, behrniau gluſchi nomahft.“

Speeda behrnu pee fruhtim un ſkrehja zil ween warreja us Refingem pilli, ta bij par wiſſahm zittahm mahjahm ta tuwaka.

Lahzi dakters Marku tuhlin paſinna un to nilni uſluhſtoja. „Kas Zums nu atkal par nohti?“ dakters duſmigi praſſija. „Wianu reiſ no manniſ kâ ſaglis aiſbehgahft.“

Markus rahdija behrnu.

„Lihkiſ?“ dakters praſſija.

„Naw lihkiſ, bet dsihws behrns,“ Markus teiza. Tizzeet man, ne-effu ne kahdu kaunu darrijiſ. Is-willu to maſo meitiau no lappa, kahda bahda wianu gribbeja dsihwu aprakt, prohteet — dsihwu!“

„Dakters gan ſinnaja, ka laika nebij, par ſcho leetu tablaſ runnahft; gahja pee behrniau. Behr-nam azzu-wahſus atplehtis dakters no azzu-rauga

mannija, ka maſajam meega ſahles eedohtas un dewa preeſch tam derrigas ſahles.

„Wai dohmajeet, dakter lungs, ka behrns wehl atdsihwoſees?“ Markus praſſija, „ieb wai jau buhs pagallam?“

„To tuhlin redſeſim,“ dakters atbildeja.

Wefſelu ſtundu abbi noſtattijahs, kâ behrns ſtarp dsihwibu un nahwi zihnijahs; beidsot tomehr behrna dsihwiba ar daktera ſaktu palihgu to nahwigu dſeh-reenu, fo Rihlains behrnam eedewis, pahrwarreja, un dakters teiza, ka behrns palitſchoht dsihws.

Markus nu iſtastija wiſſu, fo meſchâ buhdams redſejiſ.

„Wai wehl kahdam par ſcho notiffumu ſtahtijahft?“

„Zit Zums ween, daktera lungs.“

„Tas muhſu laime,“ dakters teiza. „Ta ſkaidri warr redſeht, ka ſchim behrnam pehz dsihwibas tibko. Lihdi ſchim par behrna pamihliju ne ka neſinnu un tapehz irr labbaſ kluſſu zeest. Kas tee ſleptawi, to gandrih jau ſkaidri ſinnu un par to gahdaſchu ka wianu no ſcheijeenes teel probjam.“

(Us preeſchu wehl.)

50 pahru rihtſtes.

1863 gaddâ, kad Pohki prett Kreewuwaldiſchanu dumpejahs, ſchis gaddijums notizzis. — Toreiſ tappa maltigs Kreewu wirſneekſ ar pulzianu ſaldatu kahdâ maſâ Pohlu muiſchînâ eekohrtelehts. Ne tablu no ſchahs muiſchinas haggats Pohlu graſſ ſawâ ſtaltâ pilli mahjoja. Pirmais weeſis, kas ſcho wirſ-neeku apmekleja, bij tas minnehts graſſ. Tee abbi jo ahtri weens ar ohtru kohſti eeraudſejahs. Kohſtu rohâ ſakehrſchees tee arweenu kohpâ ſtaigaja, tà ka eenaidibai ne maſ ruhmes nebij, wianu ſtarpâ ſtahteet. Graſſ jau ilgū laiku it deenas us wakkaru wirſneeku apmekleja, bet wirſneekſ wehl ne weenu reiſi pee graſa nebij bijis. Wan tas daudſreiſ us-weeſibahm tilka uſluhgts, bet tas arweenu aiſbildi-najahs, ka ne-effoht laika. Kahdas deenas jantâ wakkara ſchee abbi, ka eeradduſchi apkampuſchees ſchurp un turp ſtaigaja un ſcho un to runnaja. Bet ſchoreiſ graſa wahrdi tà ſweſchadi ſkannaja, dohmahft ka dabba nupat ſchim lungam galwas-lauſianu ar jaunahm ſmadſenehm pilbijuſe un wianu fruhtis pawiffam zittu ſirdi eedehtijufe; jo reiſ graſſ apſtahjahs un tà runnaja: Preezajohs, tahdu zil-weku atraddis, lam ſirdi pateeſiba kâ ſaule ſpihd un lam us waiga ta uſtizziba, kâ jwaigjne ſpig-guſto, tapehz itt drohſchi Zums ſirdi atwerru, ſawu prahtu iſteikdams: Zums peeſlahtohs, ka Zuhſ, ihſtais pateeſibas draugs, arri us tahs pateeſibas teſtas ſtaigatu un ar wiſſu ſawu pulzianu Pohkeem palihgâ nahftu. Us tam wirſneekſ atbildeja: Graſa lungs! Zuhſ maldateet, ſchoreiſ paſihſtu til pateeſibu weenu un weenu pateeſibas zeſtu, tas irr: Effeet tai paſauligai waldiſchanai paklauſigi. Us ſcha zeſta gribbu lihdiſ gallam eet un kaut arri patte

affins jubra tai zetta gallâ manni fagaiditu. Un m-ns galla wahrds irr schis: Preefsch teem ne-
raynibas behneem dshwo mans sohbins. Grafs
us tam stipri eebrehzahs: Wai tas Zuhfu galla-
wahrds? Sinnams, wirfneeks atbildeja. Nu
tad man tam wahrdam punkte gallâ japeeleef. To
fazzijis grafs wirfneekam kreetni gar aufi wilka.
Bet wirfneeks tâ islifdamees, ka tam tik bluffa buhtu
eefohduse, lehnâ un meerigâ balsi grafu waizaja:
Wai Zums, grafa Kungs, wehl kas jateiz? Sin-
nams, atbildeja tas. Nu tad, wirfneeks fazzija,
ralstu liffumi mahza, ka preefsch zitta teifchanas punt-
tes japaleef. To fazzijis tas grafam diwus itt swarri-
gus pliffus, gar latru aufi weenu, dewa. To baudijis grafs
jo ahtriiffauzahs: Doefgan, mehsh abbi ralstu-fihmes labbi
faprohtam. Nutai leetâ pilnigi effam isrunnajuſchees.

Tai pafchâ azzumirlli atkal grafs wirfneeku ap-
kampa un tee nu atkal lâ pa preefsch, faherufchees
ftaigaja un pawiffam zittu lo fawâ ſtarpâ runnaja,
no tahm aufu punktehm ne lo nelifdamees ſinnaht.
Tahdâ draudſihâ tee atkal daudſ deenas pawaddija.
Bet fahdâ deenâ grafs wirfneeku tâ usrunnaja:

Beenijams kungs un draugs! daudſ deenu un
ſtundu efmu itt preezigi pee Zums pawaddijis, bet
Zuhſ wehl ne kad man to gohdu ne-effect parahdi-
juſchi, ka buhtu manni apmeklejuſchi. Manna lee-
laka wehleſchanahs ſchobrihd ſchi, arri Zuhſ par
mannu namma-weefi warreht apzeenih. Us tam
rihta deena isredſeta. Nihht walfar pee mannim
leela balle, lo ihpaſchi Zums par gohdu efmu ri-
tejis. Daudſ augſti kungi un jo kohſchas dahmas
us ſcho balli ſalaffiſees. Zuhſ tahds ſtalts un
ſchmuidris Kreewu muifchneeks no muhſu preilenehm
ar peemihlibu tapſeet fagaidihiti un apzeeniti. Zau
winnaahm daudſ labba no Zums efmu teizis, un
tahs kahro, Zuhſ paſiht. Tapehz ne aifledſeetees,
bet nahzeet. Gepreezineet weenreih tatschu ſawu us-
tizzamu draugu. Wirfneeks, drufzin kluffu zeetis,
atbildeja: Gefchu. Bet kad grafs bij prohjam, tad
wirfneekam dohmas lâ ſibbeni zaur galwu ſchahwahs
un tas pee ſewis kluffu tâ runnaja: Man ſchkeet,
ka tahs flaitas Pohſtu preilenes manni gaida, kas
behrja gallotnê aug, kurre mattôs laſtigallas pohga
un dſegufes ſawas ligſdas taifa. Al, Pohſtu roſ-
gas! zif ſihwi Zuhſ gan Kreewu-wirfneekam war-
reet ſmekkeht! Tai buhtu, Kreewſ turra ſawu
wahrdu un kad arri patte ſemmes-lohde appafſch
winna kahjahm paſuſtu.

Ar tahdahm dohmahm laudamees tas pee galda
noſehdees, ſawu feldwebeli pee ſewis aizinaja un
tam teiza: Nihhtwalfar buhſchu es tanni un tanni
muifchâ pee ta un ta grafa us balli. Kahds zep-
perts tur mannis gaida, to taggad jau ohſchu. Ta-
pehz faritte wiſſus ſaldatus tâ, ka tu ar winneem
wiſſeem man par palihgu warretu ſteigtees. Za tai
naſti kahdu zeddeli jeb kaut kahdu leetu pee tewis
noſubtu, jeb no tewis kaut lo praſſu, tad tas irr

ta ſihme, ka wairs labbi naw. Tai pafchâ minute
ar wiſſu ſpehku jo ſchigli manni iſpeſtibt ſteidſees.

Tas riht walfars bij klacht. Wirfneeks gahja us
balli. Grafs tam itt laipnigs pretti nahza. Tam
rohku ſneedſis un to noſlupſtijis, leelâ danzſahlê
eewedda, tur wahrdu un wirfneeka gohda-kahrtu min-
nedams wiſſeem weefseem preefschâ ſtabdija, kas jo
peeſlahjigi tam pretti klannijahs. Muſikis ſpehleja;
grafs wirfneekam pirmal ſawus pils jaukumus weh-
lejahs israhbiht. Wirfneeku pa iſtabu iſtabahm un
treppu treppehm waddija, ſawas krahſchnas mahle-
tas un no balta marmora iszirſtas bildeſ rahbi-
dams. Pehdigi tas augſchtahſchâ kahdas durwtinas
atwehra un jo mihligi luhdſa, ka winna augſts
weefſis, ka peeſlahjahs arri ſchê papreeſſchu eefſchâ
eetu; ſchê winna leelafais brangums effoht redſams.
Bet tik lihds, ka wirfneeks par ſleegſni bij pahrfah-
pis, tê durwis bij klaps! zeeti. Auſſti kirputi ee-
ſpundeſam weefſim taggad zaur wiſſahm dſihſlahm tez-
zeja; jo lâ ehrglis bij tas nu tumſchâ ſpohſtâ ee-
bahſts. Neif eerauga tas zaur atſlehgas zaurumina
winna baitu-ellê ugguni eefpohdoh. Tas ſawu azzi
pee ſchi zaurumina peebahſis luhſ un redſ, ka tai
blat-iſtabâ tſchetri Pohſti rihtſtes ſeen. Wiſſas mattu
ſpizzes tam ar duſmahm pildijahs, redſoht, ka tah-
das pumpurainas freilenes preefsch winna teef brau-
zitas. Sohbus ſakohdis tas ſtahweja, kamehr Pohſti
eenahza, to gar ſemmi ſteepa un tam peezdeſmit
pahru rihtſchu uszirta. Tai gan Pohſti itt duh-
ſchigi kappaja, tad tomehr wirfneeks itt pazeetigi to
paneſſa un atkal ſahlê eegahjis tahdu pat laipnigu
waigu rahdija, lâ papreefsch. Grafs tam atkal mih-
ligi, lâ brahlim ap ſaklu kehrahſ islifdamees, ka tas
no ta pehreena ne lo neſinnatu.

Muſikis patlabban kahdu jauku eefuſehſti ſpehleja.
Wirfneeks pee pirmas dahmas gahja un to us danzi
luhdſa, bet ſchi leedſahs ar winnu danzoh. Ta
tas weenu pehz ohtras, wiſſu rindu zauri iſluhdſahs,
bet wiſſas winnu apſmahdeja. Wehl pafchâ ſahles
gallâ ais kahdas labbi wezzas dahmas diwas jau-
nas freilenes fehdeja. Wirfneeks pee pirmas no
tahm peegahja un to uf danzi luhdſa, bet ta ne buht
to negribbeja. Tad ta wezza, kas ka winnu mahſte
iſſkatiijahs, us freilenes teiza: Gij, eij mans behrns!
Iew par to nefas neſaitehs. ſchi un wehl ta ohtra
tad ar wirfneeku isdanzojahs. Wirfneekam danz-
ſahlê wairs nelahda paliffchana ne bij; jo zittas
wiſſas danzotajas to bij apbrahkejuſchas, tapehz tas
taggad duſmu apremdſchenu un laika-kawelli mekle-
dams, lihds ar grafu ſpehles-kambari gahja kahrtes
ſpehleht. Bet tam pahſ ſleegſni kahpjohſt ſkaiſtas
Pohleetes ar ſawahm maſahm robzinahm plauſſch-
ſinaja, kas to leelako apſmeefchenu un nizzinaſchenu
noſihmeja. Wirfneeka gohdam tahda klatschofchana
bij wairaf nekâ pehreens. Auſſis tam ſwilla no duſ-
mahm, bet tahs ſcheit bij kabbatâ jaglabba. — Nu
kahrſchu ſpehleſchana ſahſahs. Iſhâ laika bij wirf-

neefs wiffu sawu naudu, zif tam lihds bij, paspehlejis. Nu teiza ka winsch newarroht wairs spehleht; jo nauda effoht pagallam; effoht lahds zilwels pehz naudas jasubta. Grafs tam atbildeja: Ne kas nekaisch; es Zums naudu paleeneschu, zif til pagehreet. Wirfneefs gan leedsahs, naudu tappinaht, bet grafs tam 200 rublus ar warru dellâ eespeeda. Ne zif ilgi bij ir schi nauda wehja. Nu wirfneefs grafu luhdja lai tas tam kahdu ustizzamu zilwefu dohdohht, kas us wianna mahjahm pehz naudas aiseetu. Bet grafs atbildeja: To til ne! taggad us mahjahm pehz naudas nebuhs eet; zif Zums tiht, til daudj es Zums us weetas paleeneschu. To fazzijis, tas rohku sawas pilnâs keshâs bahja. Bet wirfneefs tam teiza: Baldees par Zuhfu labprahribu, bet Zuhfu naudu newarru pretti nemt; jo Kreewu likkumi wirfneefam zeeti aisleeds, paradus taifihht. Sau weenu reis esmu scho likkumu pahrlahpiss; ohtru reis no tam fargaschohs. To fazzijis tas kahdu baltu papihra gabbalianu no sawas labbatas isnehma un tur wirfâ ar bleiftinki tohs wahrduhs usrakstija: Mihlâis feldwebel! dohdeet tam zilwefam preeksch mannis 200 rublus. — To zeddeliti wallâ tas us galda uslikka un grafu luhdja lai kahds ustizzams Pohlis ar to lihds wianna mahjahm aiseetu. Grafs flaidri redsedams, ka sihmitê ne kahds sliktums eefschâ, weenu zilwefu ar to lihds wianna mahjahm aisubtija. Feldwebels sihmiti pretti nemdams, Pohlis sawâ ihpaschâ kambariti aizinjaja, tur tam to naudu buhschoht eedohht. Bet til lihds ka tas kambari bij, te durwis zeeti un atflehga preekschâ. Pohlis palikka spohstos, bet feldwebels ar saldateem tuhdat us grafa pilli prohjam. Pee pils nonahkuschi tee pistoli isfchahwa, par sihmi, ka jau flahht. Pohli schahweenu isbifruduschi wiffi no saweem krehfleem pazehlahs un nemeerigi zaur lohgu luhsojahs. Wirfneefs tohs meerinjaja, lai ne baidotees, tee effoht wianna laudis, effoht nahkuschi winnu us mahjahm pawaddiht. Pohli nemeerigi, ka us addatahm minna, kamehr feldwebels eefschâ eenahja un to naudu sawam lungam pasneedsa. Wirfneefs sawu parradu aismalfajis us grafu tâ teiza: Zeenijams lungs! Es pateizohs un preezajohs par to labbu, so es schonakt pee jums baidijis esmu. Turklahht Zuhz itt mihki luhdsu, kad Zuhz til labbi buhtu un man wehletu Zums un Zuhfu weeseem taggad pat kahdu masu preeku parahdiht; jo starp manneem saldateem irr daudj tahdi, kas jaukus stikkus proht un wehlejahs Zums to israhdiht. Laujeet jel manneem saldateem jo jauku Kreewu teätari uswest. Grafs to nebuht negribbeja atkaut, bet kad ir zitti no teem weeseem jaunlahrigi buhdami un redseht gribbedami, kas tapschoht rahdihts, arri to luhdja, tad tas to kahwa gan. Kad salbati sahle diwâs rindâs bij nostahditi, tad wirfneefs grafu tâ luhdja: Zeenijams lungs! Pee

fchi skunstikka itt ihpaschi wajjadfigs, ka Zuhz zaur scho rindu eetu. Grafs pee teem wahrdeem sahka spahrditees un breht, ka winsch effoht trafs palizjis, kas tam wianna nammâ tahdu apfmeekli taifohht. Bet wirfneefs lehnâ garrâ atbildeja: Zeepschanahs un rupjiba taggad ne fo ne lihds; kad Zums tas darbs netiht, tad manni saldati to isdarrihs. Grafs redsedams, ka tahs nebij wifs spahses, sawas wirs drehbes nokehrba un saldati us wirfneefa pawehleschanu tam 50 pahru rihtstes usfkaitija. Pehz schihhs dabbigas atmalfaschanas wirfneefs us seewischi puffi greesahs un tahs jo mihki ta usrunnaja: Lohti zeenijamas dahmas! Zuhz sinneet, zif augsta manta katram zilwefam wianna gohds irr. Zuhz sinneet arri, zif leela ta negantiba zilwefa gohdu laupihht un nizzinaht. To juhhs man effect darrijuschas. Diwas reises effect juhhs schonakt manni apfmeeklâ likkuschas. Weenreis, kad ar manni danzohht negahjahht, ohtru reis, kad manni pa durwim isklatschojahht, neraudsidamas, ka es tahds pats luhgts gohdaweefis, ka Zuhz. Bet nu gibbu Zums israhdiht, kâ Kreewu wirfneefs sawu gohdu augsti isturr un to aisstahw tur un kâ til to warr. To pirmu negantibu Zums peedohdu, bet to ohtru ne. Un ka juhhs tschetras reises sawas rohlâs sidamas manni no danzables isklatschojahht, ta gibbu arri Zums wairak ne, ka tilpat daudj reises kaut tur likt usptaufschinaht. Tâ runnâjis luhdja wirfneefs dahmahm lai patauj, sewim pa tschetri pahri rihtstes uszirft. Tas notikka. Bet kad tee to rindu pa kahrtai zauri eedami pee kahdas jo kraschui gehrbtas dahmas nahja, tad ta us wirfneefu tâ teiza: Zif leela Zuhfu besdeewiba! Zuhz gribbeet manni tahdu augstu dahmu, kas pateesi ohtruteef augstâ gohdâ stahw ne kâ tahs zittas, tê ar rihtstehm strahpeht? Bai arri sinneet, kâ zaur tam wiffu nelaimigalâis zilwels pasaulê warreet tapt? Us tam wirfneefs tai atbildeja: Augsti zeenijama dahma! Kad effect ohtruteef gohdajama, kâ tahs zittas, tad sinnams man arri ar Zums zittabi jaapeetahs; Zuhz tadeht dabbuseet ohtruteef, tas irr astoni zirteeni. Arri tas tappa isdarrihts. Kad wiffas wianna apfmehejas katra sawu algu dabbujuschas, tad wirfneefs musikanteem likka spehleht un tad tas ar tahm diwahm dahmahm, kas ar to papreeksch bij danzohht gabjuschas, wehl weenu sturm gallapu danzoja. Un tad tahm rohku sneedsis un tai wezzajai, furra tahm jaunajahm ar winnu danzohht wehleja, rohku nobutschojis, grafu apfweiznijis un wisseem weeseem peeklahjigi labbu rihtu dewis ar sawu ustizzamu pulzinu prohjam steidsahs. Kohrtelt tizzis tas tuhdat pee sawa leelaka wirfneefa grahmatu rakstija lai winnu us zittu weetu pahrzekahht jo scheid ne-effoht tam wairs ne kahdas drohschibas. Wianna luhgschana tappa pallausita. M — n.

Atbildedams redaktehrs A. Leitn.

No Senjures atwehlehts.

Rihgâ, 21. Mâi 1871.